

Specifika pedagogické přípravy učitelů odborných předmětů na vedení integrovaných forem výuky v ekonomickém vzdělávání

doc. Ing. Pavel Krpálek, CSc.

Inovace pojetí pedagogických praxí na VŠE:

Projekt FRVŠ č. 1310/2012/F5/b

Řešitelské období: leden 2012 – prosinec 2012

Řešitelský kolektiv:

Hlavní řešitel: doc. Ing. Pavel Krpálek, CSc.

spoluřešitelé: Ing. Alena Králová, Ph.D.

Ing. Katarína Krpálková Krelová, Ph.D.

Ing. Kateřina Berková, Ph.D.

PROJEKT FRVŠ 1310/2012/F5/b

Cíl:

- metodicky precizovat systém pedagogické praxe
 - zlepšit komunikaci s fakultními školami
 - ujednotit průběh praxí na fakultních školách
 - ujednotit kritérií hodnocení praktikantů
 - ustavit nový institucionální rámec:
 - statut FAKULTNÍ ŠKOLY**
 - metodická příručka v on line prostředí**
- dovybavit pracoviště mobilní didaktickou technikou: mikrovýstupy + příklady dobré praxe
- zajistit trvalou zpětnou vazbu – seminář pro cvičné učitele, evaluace a následující trvalý dialog

Fakultní cvičné školy Fakulty financí a účetnictví VŠE v Praze

1. Československá obchodní akademie
2. Československá akademie obchodní Dr. Edvarda Beneše
3. Obchodní akademie Kollárova
4. Obchodní akademie Krupkovo nám.
5. Obchodní akademie Kubelíkova
6. Obchodní akademie Vinohradská
7. Obchodní akademie Dušní
8. Obchodní akademie Heroldovy Sady
9. Obchodní akademie Hovorčovická

METODICKÝ MATERIÁL K REALIZACI ŘÍZENÉ PEDAGOGICKÉ PRAXE na fakultních školách Vysoké školy ekonomické v Praze

Výstup z projektu FRVŠ č. 1310/2012

Inovace předmětu "Řízená pedagogická praxe" v bakalářském studijním
programu učitelství na Katedře didaktiky FFÚ VŠE v Praze

Pavel KRPÁLEK

Katarína KRPÁLKOVÁ KRELOVÁ

Praha, 2012

OBSAH

Úvod	3
Interní směrnice k výkonu řízené pedagogické praxe na fakultních školách Fakulty financí a účetnictví Vysoké školy ekonomické v Praze	5
Fakultní školy	10
Pokyny pro cvičné učitele	11
Pokyny pro studenty učitelství na praxi – praktikanty	15
Příprava na vyučovací jednotku – doporučená forma	19
Pedagogický deník	22
Příklad záznamu struktury vyučovací jednotky do písemné přípravy	23
Dokumenty pro praktikanty a cvičné učitele	25
Závěr s uvedením přínosů projektu	31

INTERNÍ SMĚRNICE K VÝKONU ŘÍZENÉ PEDAGOGICKÉ PRAXE NA FAKULTNÍCH ŠKOLÁCH FAKULTY FINANCÍ A ÚČETNICTVÍ VYSOKÉ ŠKOLE EKONOMICKÉ V PRAZE

- I. Všeobecná ustanovení k realizaci řízené pedagogické praxe
- II. Fakultní školy Fakulty financí a účetnictví VŠE v Praze
- III. Organizace řízené pedagogické praxe
- IV. Povinnosti katedry didaktiky ekonomických předmětů
- V. Povinnosti vedení fakultní školy
- VI. Povinnosti cvičného učitele fakultní školy
- VII. Povinnosti studenta učitelství na řízené pedagogické praxi

Náležitosti a struktura písemné přípravy na vyučování

Náležitosti přípravy na vyučovací jednotku

Vyučující:

Předmět:

Fakultní škola:

Cvičný učitel:

Datum:

Třída:

Čas:

Typ vyučovací jednotky:

Tematický celek (okruh):

Téma:

Vzdělávací cíle vyučovací jednotky

text

Výchovné cíle vyučovací jednotky

text ...

Didaktická technika a učební pomůcky

text ...

Struktura vyučovací jednotky

Zachycuje didaktický cyklus, který obsahuje přesně stanovený čas, motivaci a vyučovací metody v konkrétních etapách (fázích) vyučovací jednotky. Druhou významnou součástí struktury vyučovací jednotky je didaktická odborná příprava, konkretizující činnosti učitele a žáků v jednotlivých etapách (fázích) vyučovací jednotky.

čas	Didaktický cyklus				Didaktická odborná příprava	
	název	motivace	metoda	poznámka	činnost učitele	činnosti žáků

Opakování osvojeného učiva z předchozí výuky

text ...

Expozice nového učiva

text ...

Opakování a upevňování nového (právě probraného) učiva – prvotní opakování

text ...

Zadání domácího úkolu

text ...

SEBEHODNOCENÍ STUDENTA

k přípravě na vyučovací jednotku z EKONOMIKY / ÚČETNICTVÍ č.

HODNOCENÍ PŘÍPRAVY NA VYUČOVACÍ JEDNOTKU

Využil jste během výuky svoji přípravu na vyučování v plném rozsahu? Myslíte si, že byste v ní příště něco změnil(-a)? Pokud ano, tak co?

Měl(-a) jste nějaké komplikace při koncipování přípravy na vyučování? Pokud ano, jaké?

V případě, že byste měl(-a) odučit ještě jednou stejnou vyučovací jednotku, změnil(-a) byste něco ve své přípravě na vyučování?

HODNOCENÍ VLASTNÍHO VÝSTUPU

Dosáhl(-a) jste vámi stanovených výchovně vzdělávacích cílů?

Která část vyučovací jednotky se vám nejvíce podařila a proč?

Která část vyučovací jednotky se vám nepodařila a proč?

Stihl(-a) jste všechno, co jste si naplánoval(-a)? Podařilo se vám dodržet časové rozvržení jednotlivých fází vyučovací jednotky?

Co byste při budoucím výstupu udělal(-a) jinak?

Datum:

Podpis praktikanta:

PŘEHLED VÝSTUPŮ – DIDAKTICKÁ PRAXE

Semestr: _____ Vedoucí praxe za katedru: _____

Údaje o posluchači: _____ Jméno a příjmení: _____

Telefon: _____ E-mail: _____

Údaje o SŠ: _____ Název a adresa školy: _____

Cvičící učitel: _____

	Datum	Ročník, předmět, téma hodiny	Stručné hodnocení učitele	Body	Uznán či neuznán
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Celkové hodnocení didaktické praxe cvičným učitelem:

Datum: _____ Podpis cvičného učitele: _____

Celkové hodnocení didaktické praxe vedoucím praxe:

Datum: _____ Podpis vedoucího praxe: _____

HOSPITAČNÍ ZÁZNAM (navrhovaný vzor)

Jméno vyučujícího (praktikanta):

Jméno hospitujícího (cvičný učitel):

Vyučovací předmět:

Téma vyučovací jednotky:

Definování a úroveň naplnění vzdělávacích cílů:

Obsahová stránka: odborná úroveň, rozsah, terminologie, didaktická transformace, návaznost:

Uplatnění didaktických zásad:

Výběr a aplikace vyučovacích metod:

Aktivizace třídy, kontakt se žáky, klima ve třídě:

Vystupování, kultura řeči a hlasový projev, nonverbální prvky, grafický projev:

Časové rozvržení vyučovací jednotky:

Využití didaktické techniky a učebních pomůcek:

Celkové hodnocení výstupu (celkový – komplexní – dojem):

Datum:

Podpis hospitujícího:

Semináře pro učitele fakultních škol FFÚ VŠE

- seriál každoročních workshopů (ukázka z prvního workshopu, 2012)

PROGRAM workshopu „Řízená pedagogická praxe“

Místnost NB - 104

Pátek, 9:00 – 12:00

9:00 - 9:15

Slavnostní zahájení workshopu

Děkan FFÚ VŠE

doc. Ing. Petr Dvořák, Ph.D.

9:15 – 9:45

Optimalizace fungování řízených pedagogických praxí na fakultních školách FFÚ VŠE v Praze

Garant projektu

doc. Ing. Pavel Krpálek, CSc.

9:45 – 10:15

Zkušenosti s výukou předmětu Didaktika ekonomiky s didaktickou praxí

Ing. Alena Králová, Ph.D.

10:15 – 10:45

Zkušenosti s výukou předmětu Didaktika účetnictví s didaktickou praxí

Ing. Marie Fišerová, Ph.D., Ing. Kateřina Berková, Ph.D.

10:45 – 11:30

Příspěvky zástupců fakultních škol

11:30 – 12:00

Diskuze a závěry

12:00 – 13:00

Neformální setkání účastníků při obědě

Inovace, které vyplynuly ze seminářů:

- náslechy praktikantů před jejich vlastní výukou obligatorní, ne pouze dobrovolné jako dosud,**
- posílení přípravy praktikantů v oblasti školské legislativy a školského managementu,**
- požadovat zpracované deníky praxe, důsledně kontrolovat úplnost vytvořeného portfolia,**
- semináře pro učitele a ředitele fakultních škol periodicky opakovat.**

Učitelství ekonomických předmětů lze na fakultě studovat v těchto formách:

- Bakalářské studium praktických odborných předmětů
- Navazující magisterské studium učitelství odborných ekonomických předmětů
- **Vedlejší specializace UEP určená pro studenty všech fakult VŠE**
- Dalším vzděláváním inženýrů ekonomů (doplňujícím pedagogickým studiem)

Zaměření studia:

- **Ekonomická složka** - studium ekonomických disciplín z různých ekonomických oborů na VŠE
- **Psychologicko pedagogická složka** - pedagogická psychologie, pedagogika,
- **Didaktická složka** - didaktika ekonomických předmětů, didaktika ekonomiky, didaktika účetnictví, didaktická praxe na středních školách

Vedlejší specializace studijního oboru Učitelství odborných ekonomických předmětů

Oborově povinné předměty zajišťované KDEP

Ident předmětu	Název	ETC	Hodiny	Zakončení
1DP418*	Pedagogická psychologie	6	4	zkouška
1DP419*	Pedagogika	6	4	zkouška
1DP505*	Didaktika ekonomických předmětů (<i>včetně didaktické techniky a rétoriky</i>)	6	2/2	zkouška
1DP506	Didaktika ekonomiky s didaktickou praxí	6	2/2	zkouška
1DP507	Didaktika účetnictví s didaktickou praxí	6	2/2	zkouška
Celkem		30	x	x

*** z předmětů označených hvězdičkou se skládá státní zkouška s názvem Učitelství odborných ekonomických předmětů, která se uvádí na diplomu**

Specifika pedagogické přípravy k vedení integrovaných forem výuky na VŠE v Praze

Učitelství odborných ekonomických předmětů pro střední školy - hlavní a vedlejší specializace

Model pedagogické přípravy:

Ekonomická odbornost + Pedagogicko-psychologický základ + Oborová didaktika + předmětové didaktiky (EKO + ÚČE)

Volitelné předmětové didaktiky: ekonomické teorie, výpočetní techniky, *Integrované formy výuky* ➡ fiktivní firmy, výukových předmětů JAČR

Systém pedagogických praxí počítá pouze se studijními předměty:

DIDAKTIKA EKONOMIKY S DIDAKTICKOU PRAXÍ

DIDAKTIKA ÚČETNICTVÍ S DIDAKTICKOU PRAXÍ

Specifika pedagogické přípravy k vedení integrovaných forem výuky na VŠE v Praze

Formy integrace výuky podle Rotporta (2005):

- Předmětová cvičení (souvislé příklady, kazuistiky z praxe)
- Cvičné kanceláře
- **Fiktivní firmy**
- **Studentské společnosti JAČR**
- Praxe v podnicích
- Založení reálného podniku
- Projektová výuka

Fiktivní firmy

1. Fiktivní firma jako vyučovací předmět na střední škole.
2. Zvláštnosti aplikace vyučovacích metod – facilitační styl vedení výuky.
3. Založení fiktivní firmy – organizační a řídicí struktura, rozdělení do oddělení.
4. Vznik fiktivní firmy – registrace na CEFIF PORTÁL.
5. Centrum fiktivních firem, struktura, náplň činnosti. Spolupráce firmy s CEFIF.
6. Nabídkový katalog fiktivní firmy, činnost marketingového oddělení.
7. Vztahy k ostatním fiktivním firmám, fakturace a úhrady faktur.
8. Účetnictví ve fiktivní firmě.
9. Fiktivní firma a daně. Problematika zdravotního a sociálního pojištění.
10. Mezinárodní kontakty fiktivních firem.
11. Hodnocení kvality práce fiktivních firem.
12. Hodnocení žáků ve fiktivní firmě. Evaluace: 360stupňová zpětná vazba.
13. Veletrhy fiktivních firem.

Výukové předměty Junior Achievement ČR

1. Integrované ekonomické předměty
2. Zařazení výukového předmětu Junior Achievement do školního kurikula.
3. Historie, zacílení, struktura programů JAČR.
4. Rozbor pomůcek (učebnice, cvičebnice, e-learning) a metod práce učitele.
5. Soubor ekonomických her, využití a rozbor na vybraném učivu.
6. Zařazení případových studií a problémových úloh do učiva.
7. Vysvětlení úlohy konzultanta v předmětu, naznačení přehledu činností ve třídě.
8. Činnost studentské společnosti v předmětu.
9. Titan – simulační cvičení (hra) z oblasti ekonomie a řízení na PC.
10. BIA – simulační cvičení (hra) z oblasti bankovníctví.
11. Ostatní soutěže a příležitosti pro žáky středních škol – možnosti rozšíření učiva (např. na oblast cestovního ruchu).

Specifika pedagogické přípravy k vedení integrovaných forem výuky na VŠE v Praze

- organizační forma cvičení (dotace 2h týdně, 3 kredity),
- maximální aktivizace, dialog, samostatná práce studentů,
- pozvané prezentace odborníků z praxe (zkušeného učitele fiktivní firmy z fakultní školy, vedoucího referátu CEFIF),
- situační analýza stavu a vývoje fiktivních firem,
- nácvik dovedností, mikrovýstupy s rozbohem – maximální důraz (nahrazují didaktickou praxi na fakultní škole),
- zajištění účasti v hodnoticích komisích na regionálních veletrzích fiktivních firem,
- reálné vyzkoušení ekonomických her TITAN a BIA,
- on-line metodická podpora pro učitele a studenty.

METODICKÁ PODPORA PRO UČITELE A STUDENTY

Učitelství VŠE - portál metodické podpory pro učitele ekonomických předmětů a studenty učitelství.

<http://ucitelstvi.vse.cz/>

Učitelství VŠE

Učitelství VŠE je portál metodické podpory pro učitele ekonomických předmětů a studenty učitelství. Stránky vznikly péčí **Katedry didaktiky ekonomických předmětů** na VŠE v Praze. At Vám slouží!

KALENDÁŘ

listopadu 2017

Po	Út	St	Čt	Pá	So	Ne
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

NADCHÁZející UDÁLOSTI

Žádné nadcházející události

[Jdi do kalendáře...](#)
[Nová událost...](#)

Novinky

Nová dávka výukových videí
autor Kateřina Berková - pondělí, 23. října 2017, 16:08

Milí kolegové,

ve spolupráci se studenty oboru učitelství jsme pro Vás připravili sérii videí určených k výuce ekonomiky a účetnictví. Naleznete mezi nimi videa, která lze použít v nižších i vyšších ročnících na středních školách. Video jsou vložena v kurzech *Ekonomika* a *Účetnictví* v sekci *Výuková videa*.

Přejeme vám mnoho zábavných vyučovacích hodin.

[Odebírat nové příspěvky](#)
[Trvalý odkaz](#)

HLAVNÍ NABÍDKA

- [Novinky](#)
- [Příručka vyučovacích metod](#)

METODA DNE ...

SYNEKTIKA

V tomto případě jde o relativně méně známou tvořivou vyučovací metodu, zaměřenou na rozvoj asociací a analogického myšlení. Podstata spočívá v hledání a vypracování metody, která nutí řešitele překonávat navyklé způsoby v názírání problémů (stereotypy) a umožňuje zbavit se rutinních přístupů k řešení problémů, bránících mnohdy kreativitu a inovacím. Děje se tak zejména využíváním analogií. Hledání analogií rozvíjí tvořivost, aktivizuje dosavadní vědomosti edukantů. Vyučování se stává pro učící se jedinec zajímavější a kreativnější činností a je zpravidla také podstatně didakticky účinnější. Jde v zásadě o využití těchto analogií[1].

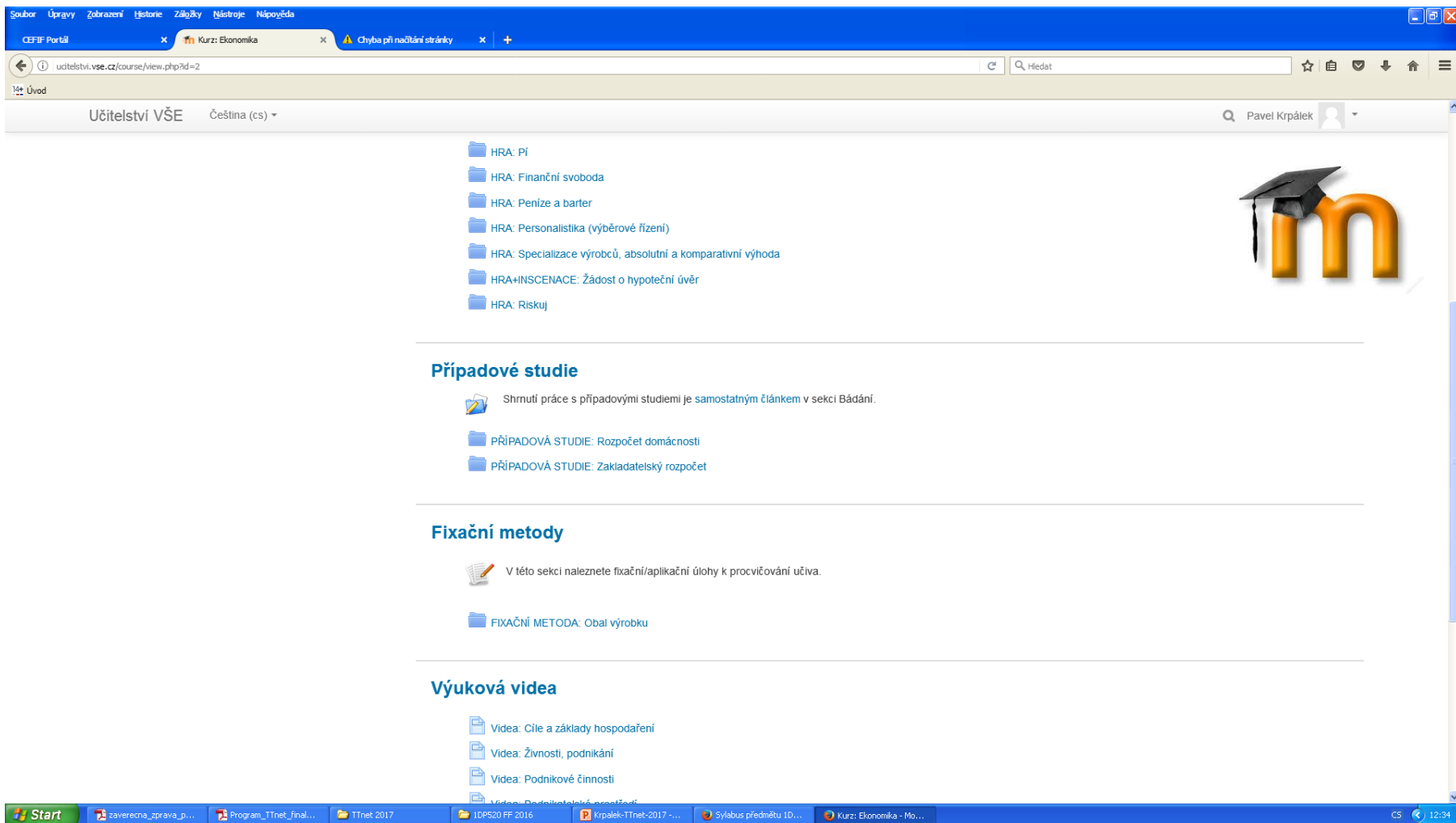
- personální analogie,
- hledání bezprostředních analogií,
- hledání symbolických analogií,
- hledání fantazijních analogií.

V závěru můžeme oprávněně konstatovat a plně při tom sdílet názory převážné části shora citovaných autorů, že je důležité vystříhat se druhého extrému v přecenění (nadužívání) aktivizačních metod, je potřebné uvědomit si, že aktivizační metody nemohou nikdy plně nahradit tradiční (klasické) metody výuky (výklad, popis, vysvětlování, názornou demonstraci, řízený rozhovor), mohou je pouze doplnit, oživit, vyplešit, zatraktivnit, zefektivnit jejich pomocí výuku. Prioritou aktivizačních metod jako metod podpůrných by měl být kromě podpory osvojení a upevňování odborných znalostí,

METODICKÁ PODPORA PRO UČITELE A STUDENTY

<http://ucitelstvi.vse.cz/> ekonomické hry, případové studie, výuková videa

The screenshot displays the 'Učitelství VŠE' website. The top navigation bar includes links for 'Soubor', 'Úpravy', 'Zobrazení', 'Historie', 'Záložky', 'Nástroje', and 'Nápověda'. The browser's address bar shows the URL 'ucitelstvi.vse.cz/course/view.php?id=2'. The page header identifies the user as 'Pavel Krpálek'. The main content area is organized into three sections:

- HRA:** A list of economic games including 'PI', 'Finanční svoboda', 'Peníze a barter', 'Personalistika (výběrové řízení)', 'Specializace výrobců, absolutní a komparativní výhoda', 'HRA+INSCENACE: Žádost o hypoteční úvěr', and 'Riskuj'.
- Případové studie:** A section for case studies, noting that work is done with case studies as independent articles in the 'Bádání' section. It lists 'PŘÍPADOVÁ STUDIE: Rozpočet domácnosti' and 'PŘÍPADOVÁ STUDIE: Základatelský rozpočet'.
- Fixační metody:** A section for fixation methods, stating that exercises for practice are found here. It lists 'FIXAČNÍ METODA: Obal výrobku'.
- Výuková videa:** A section for educational videos, listing 'Cíle a základy hospodaření', 'Živnosti, podnikání', and 'Podnikové činnosti'.

The Windows taskbar at the bottom shows the Start button and several open applications, including 'zaverena_prava_p...', 'Program_TTnet_final...', 'TTnet 2017', 'IDPS20 FF 2016', 'Krpalek-TTnet-2017-...', 'Sylabus předmětu 1D...', and 'Kurz: Ekonomika - Mo...'. The system clock indicates the time is 12:34.

Děkuji Vám za pozornost

Pavel Krpálek
krpp01@vse.cz

